

สรุปการประชุมคณะกรรมการถาวรด้านการศึกษากฎหมาย (Legal Education)

ดร. วรพงศ์ อัจฉรวรพงศ์ชัย

ข้าพเจ้า นายวรพงศ์ อัจฉรวรพงศ์ชัย อนุกรรมการฝ่ายต่างประเทศ เนติบัณฑิตยสภา ได้รับมอบหมายจากท่านเมทินี ชโลธร เลขาธิการเนติบัณฑิตยสภา ให้เข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการถาวรด้านการศึกษากฎหมาย ในวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ณ โรงแรมภูเก็ต แมริออท รีสอร์ทแอนด์สปา เมอร์ลินบีช จังหวัดภูเก็ต

ที่ประชุมมีนาย Normin papahan จากประเทศอินโดนีเซียเป็นประธาน และมีผู้แทนจากประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนเข้าร่วมประชุมด้วย อาทิ ประเทศสิงคโปร์, ประเทศกัมพูชา, ประเทศมาเลเซีย, ประเทศฟิลิปปินส์ เป็นต้น ที่ประชุมได้หารือเกี่ยวกับแนวทางในการร่วมมือกันระหว่างประเทศสมาชิกในภูมิภาคอาเซียนในด้านการศึกษากฎหมาย และการทำให้กฎหมายของอาเซียนมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันมากยิ่งขึ้น โดยที่ประชุมได้อภิปรายในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. ที่ประชุมอภิปรายสนับสนุนให้ประเทศสมาชิกของภูมิภาคอาเซียนให้การรับรองและเข้าร่วมเป็นภาคีในอนุสัญญาเฮกว่าด้วยกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล (Hague Convention on the Private International Law) โดยในปัจจุบันมี ๔ จาก ๑๐ ประเทศในภูมิภาคอาเซียนเข้าร่วมเป็นภาคีสมาชิก อนุสัญญาดังกล่าว (ประเทศสิงคโปร์, ประเทศมาเลเซีย, ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศเวียดนาม) ในขณะที่ประเทศไทยยังไม่ได้เป็นภาคีอนุสัญญาดังกล่าว แต่ประเทศไทยก็ถือเป็น connected state เนื่องจากได้เข้าร่วมอนุสัญญาบางฉบับ อาทิ Convention on the Civil Aspects of International Child Abduction และ Convention on Protection of Children and Co-operation in Respect of Intercountry Adoption
2. ที่ประชุมอภิปรายสนับสนุนให้สถาบันการศึกษาของประเทศสมาชิกสนับสนุนการแข่งขันศาลจำลอง (Moot Court Competition) โดยคำถามที่ใช้ในการแข่งขันควรเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่มาจากหลากหลายเขตอำนาจศาลในภูมิภาคอาเซียน และไม่จำกัดเพียงข้อกฎหมายจากประเทศใดประเทศหนึ่งเท่านั้น และสนับสนุนให้มีการจัดการแข่งขันศาลจำลองร่วมกันระหว่างสถาบันการศึกษาในภูมิภาคอาเซียน ทั้งนี้ เพื่อสนับสนุนให้การศึกษากฎหมายอาเซียนไม่ถูกจำกัดอยู่แต่เพียงในห้องเรียน แต่สามารถฝึกฝนนักศึกษาให้นำเอาความรู้กฎหมายอาเซียนมาใช้ในทางปฏิบัติได้

ในการนี้ ข้าพฯ ได้แถลงต่อที่ประชุมว่า สถาบันการศึกษาของประเทศไทยหลายแห่งได้มีการจัดการแข่งขันศาลจำลองอยู่แล้ว อาทิเช่น มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นต้น นอกจากนี้ ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางก็ได้ดำเนินการจัดการแข่งขันศาลจำลองมาแล้วหลายปี โดยปัญหาข้อกฎหมายที่ใช้ในการแข่งขันหลายครั้งก็ไม่ได้จำกัดเพียงปัญหากฎหมายของประเทศไทยเท่านั้น แต่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกรณีประเด็นข้อกฎหมายระหว่างประเทศ หรือประเด็นข้อกฎหมายในสนธิสัญญาระหว่างประเทศด้วย

๓. ที่ประชุมได้อภิปรายและสนับสนุนให้มีการจัดตั้งศูนย์การศึกษากฎหมายอาเซียน (Asian Law Center) ขึ้นในประเทศสมาชิกอาเซียนทุกประเทศ เพื่อให้การศึกษากฎหมายอาเซียนเกิดขึ้นเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น เนื่องจากประเทศสมาชิกอาเซียนต่างก็มีระบบกฎหมายแตกต่างกัน บางประเทศอาจจะใช้ระบบกฎหมาย **Civil law** ขณะที่บางประเทศอาจจะใช้ระบบกฎหมาย **Common law** ทำให้การศึกษาค้นคว้ากฎหมายของประเทศสมาชิกอื่นที่ใช้ระบบกฎหมายที่แตกต่างจากของตนเป็นไปได้ยากยิ่ง ดังนั้น การจัดตั้งศูนย์การศึกษากฎหมายอาเซียนขึ้นในสถาบันการศึกษาของประเทศสมาชิกจะช่วยให้การศึกษากฎหมายอาเซียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการศึกษากฎหมายอาเซียนอาจจะดำเนินการศึกษาทั้งกฎหมายระหว่างประเทศ กฎหมายของประเทศสมาชิกในภูมิภาคอาเซียน และการศึกษากฎหมายเปรียบเทียบ เป็นต้น

ในการนี้ ผู้แทนจากประเทศกัมพูชาได้แสดงความคิดเห็นว่าหากมีการจัดตั้งศูนย์การศึกษากฎหมายอาเซียนขึ้นมา ประเทศสมาชิกก็ควรที่จะมีการแลกเปลี่ยนอาจารย์สอนกฎหมายระหว่างกัน เพื่อให้การศึกษากฎหมายของประเทศสมาชิกอื่นสามารถกระทำได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ข้าฯ ได้แถลงในที่ประชุมว่า ปัจจุบันสถาบันการศึกษาบางแห่งในประเทศไทย เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ก็มีการจัดตั้งชมรมองค์กรนิสิตนักศึกษากฎหมายแห่งอาเซียน (Asian Law Student's Association) โดยมีวัตถุประสงค์ให้นักศึกษากฎหมายเห็นคุณค่าแห่งความหลากหลาย และสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกันผ่านการแลกเปลี่ยนสื่อสารระหว่างนักศึกษากฎหมาย เพื่อร่วมกันแบ่งปันความรู้ทั้งในด้านกฎหมายและด้านอื่นๆ

มติที่ประชุม

๑. สนับสนุนให้ประเทศสมาชิกในภูมิภาคอาเซียนเข้าร่วมเป็นภาคีอนุสัญญาเฮกว่าด้วยกฎหมายระหว่างประเทศ แผนกคดีบุคคล (Hague Convention on the Private International Law)
๒. สนับสนุนให้สถาบันการศึกษาในประเทศสมาชิกดำเนินการจัดการแข่งขันศาลจำลองเกี่ยวกับปัญหากฎหมายอาเซียน
๓. สนับสนุนให้สถาบันการศึกษาในประเทศสมาชิกดำเนินการจัดตั้งศูนย์การศึกษากฎหมายอาเซียน

รูปภาพผู้แทนเข้าร่วมการประชุม

THE 41ST ASEAN LAW ASSOCIATION
GOVERNING COUNCIL MEETING
1ST NOVEMBER 2019

